

METODERAPPORT

- 1) Journalist: Odd Isungset
- 2) Prosjekt "Dødsdommen"
- 3) Saken ble publisert i NRK Brennpunkt 18. september 2012, og i Dagsrevyen og på NRK.no samme dag samt dagene før publisering i Brennpunkt. Arbeidet strekker seg over 18 år, og består ellers av boka "Hvem skjøt William Nygaard?" som ble gitt ut på Tiden forlag i 2010, boka "Attentatet" på samme forlag i 2000. Ut over det består arbeidet av det 70 minutter lange dokumentarprogrammet "Blodsporene fra Dagaliveien" som ble sendt på TV 2 høsten 2008, programmet "Rikets Tilstand" som ble sendt på TV 2 fra oktober 2001, og dokumentaren "Attentatet i Dagaliveien" som ble sendt på TV 2 15. desember 1997. Det ble også produsert en utvidet versjon av denne dokumentaren til femårsdagen for attentatet i 1998. Ut over det har jeg produsert en rekke nyhetsinnslag på TV 2 om saken og om sakens mange forgreininger i årene fra 1997 til 2012.
- 4) Adresse: NRK Brennpunkt, Marienlyst, 0342 Oslo
- 5) Odd Isungset, NRK Brennpunkt, Marienlyst 0342 Oslo. Tlf 90 72 75 31

Innledning

Ifølge statuttene skal juryen vurdere saker som er publisert i løpet av 2012. Samtidig slår statuttene fast at arbeidet skal vurderes i sin helhet dersom prosjektet strekker seg over flere år. Jeg har derfor valgt å skrive en rapport som handler om den jobben jeg har gjort med Nygaard-saken i en periode som strekker seg over hele 18 år. Jeg har riktignok vært litt i tvil om jeg skulle plage juryen med dette arbeidet nok en gang, ettersom jeg har sendt inn flere metoderapporter tidligere. Men jeg gjør det likevel fordi jeg synes dette er en sak som går helt i kjernen av det journalistiske oppdraget; Drapsforsøket i Dagaliveien er etter mitt syn den mest alvorlige uløste kriminalsaken i Norge. Den er et alvorlig angrep på ytringsfriheten, og den er en terrorhandling på norsk jord. Derfor mener jeg at det er svært vesentlig at noen ser på myndighetenes behandling av denne saken med et kritisk blikk. I alle år har jeg vært helt alene om å bry meg. Det synes jeg har vært trist, ettersom vi som journalister har et særskilt ansvar for å forsvare ytringsfriheten.

I Vær varsom-plakatens pkt 1.1 står det at Ytringsfrihet, informasjonsfrihet og trykkefrihet er grunnelementer i vårt demokrati. I paragraf 1.3 står det at vi har et særskilt ansvar for å verne om ytringsfriheten. For meg har disse paragrafene hele tiden vært en drivkraft. Det har vært et sentralt element i mitt langvarige arbeid å undersøke hvor godt rustet det norske samfunnet var da terroren rammet vårt land og ytringsfriheten ble angrepet en kald oktobermorgen i 1993.

6 a) Starten

Saken startet for min del egentlig 11. oktober 1993, den dagen William Nygaard ble skutt. Jeg var vaksjef i TV 2-nyhetene den dagen, og mottok telefonen fra en tipser med politiradio. Hendelsen var et sjokk, og gjennom de første nyhetsdøgnene ble jeg kjent med noen av de som i årevis hadde jobbet med Rushdiesaken. Men mitt undersøkende arbeid med saken startet egentlig sommeren 1995, da jeg og en TV2-kollega hadde kontakt med en person i det kriminelle miljøet i Oslo som påstod at han visste hva som hadde hendt i Dagaliveien. Mannen hadde jobbet for den iranske ambassaden i Oslo, og han påstod at han selv hadde

vært med å spåne på Nygaard. Han fortalte også at han visste om folk i det kriminelle miljøet som hadde blitt kontaktet av iranske agenter med tanke på å gjennomføre et attentat i Oslo.

Kildens opplysninger var interessante. Noen av dem stemte, de fleste var det umulig å kontrollere. Han ville dessuten ha klekkelig betaling for å gi flere opplysninger. Det var naturligvis helt uaktuelt.

Etter den første samtalen med kilden kontaktet jeg William Nygaard. Hans beretning var svært interessant, fortellingen om skuddene, bokutgivelsen, og om truslene i forkant var i seg selv som et TV-manus. Men det var en hake ved det hele. Nygaard aktet ikke å fortelle noe som helst. Men idet jeg gikk sa han at han skulle vurdere det på ny, dersom jeg hadde noe substansielt nytt å berette.

I ettertid er jeg glad for at han var så steil og sta. Dersom han hadde stilt opp hadde jeg trolig gitt meg tidlig. Nå hadde jeg fått en utfordring: Jeg måtte finne ut noe som ingen andre visste, jeg måtte grave dypt.

6 b) Problemstillingen

Den sentrale problemstillingen var å undersøke om politiet gjorde det vi kunne forvente da et terroranslag av denne typen rammet vårt samfunn. Det var også sentralt å undersøke hvordan norske myndigheter forholdt seg til Iran, til dødsdommen og til Rushdiesaken. Den elendige politietterforskningen, og de mange underlige hendelsene gjorde det også naturlig å granske om politiarbeidet var påvirket av utenforliggende hensyn av politisk eller privat karakter.

6 c) Hva er nytt

I løpet av alle de årene jeg har jobbet med denne saken har jeg jevnlig presentert en serie med helt nye opplysninger om attentatet og dets forgreininger. Det har handlet om mangler ved etterforskningen, polititabber, visumforfalskninger, iranske agenter i Norge, uforklarlige løslatelser, surr med vitneforklaringer, manglende grensekontroll, mistenkte som har hatt med seg våpen inn på Stortinget osv. I den oppsummeringen jeg har laget her dreier det seg om ca 60 genuine nyheter.

Her er en oppsummering år for år.

1997 i dokumentaren ”Attentatet i Dagaliveien”(52 minutter) og 14 nyhetssaker:

- Det var total svikt i grensekontrollen etter at Nygaard ble skutt. Ved Svinesund og Ørje kom grensekontrollen først i gang fire timer etter drapsforsøket. I første omgang ble tolltjenestemenn beordret, deretter ble de trukket tilbake. Først seint på ettermiddagen var bevæpnet politi i aksjon på grensa til Sverige.
- Ved Kongsvinger politikammer mottok de meldingen om grensekontroll først sju timer etter at Nygaard ble skutt, på grunn av total svikt i et nytt datavarslingssystem
- Et forhør av et sentralt nabovitne ble somlet bort.
- Politiet tok aldri kontakt med Rushdiekomiteen i Norge, og fulgte ikke opp et tips fra komiteens leder Sigmund Strømme.
- Vi kunne avsløre at en hemmeligstemplett rapport som ble utarbeidet av Kripas i 1996 bl.a. anbefalte ytterligere etterforskning av den pakistanskfødte nordmannen Ali, som tidligere var siktet for falsk forklaring i saken.
- Arrestasjonen av Ali var ikke omtalt i norsk presse. Vi kunne fortelle at han ble avhørt i Pakistan i januar 1994, og at han hadde vært gjennom to rettslige forhør i Norge. Vi kunne også presentere detaljer om grunnlaget for siktelsen, hans falske

forklaring om den spontane Iran-reisen dagen etter at Nygaard ble skutt, og hans sprikende forklaring om et våpenløp som var borte.

- Vi fant ut at Anne Holt, som seinere ble justisminister, i en periode var advokat for Ali. Både hun og hans nære venn, justispolitiker Jan Simonsen rådet Ali til kun å forklare seg rettslig.
- Vi kunne videre avsløre at tredjeseekretær Muhammed Nikkhah ved den iranske ambassaden brått forlot Norge fire dager før Nygaard ble skutt, og at han reiste til Tyskland der Irans informasjons og etterretningsminister var. Brevet om at han hadde forlatt Norge var datostemplet samme dag som Nygaard ble skutt.
- Vi fikk uventet visum til Iran der vi gjorde et oppsiktsvekkende intervju med generaldirektøren i det iranske utenriksdepartementet Ebrahim Rahimpour. Han sa at det ville vært en stor fordel dersom Salman Rushdie ble drept. Han fortalte at dødsdommen fortsatt gjaldt for William Nygaard, og for de som har oversatt "Sataniske vers".
- Vi hadde nyheten om at Irans sendemann i Norge ble kalt inn på teppet til Utenriksdepartementet etter TV2-intervjuet med Irans generaldirektør.
- Vi avslørte at en utro tjener ved den norske ambassaden i Teheran skrev ut falske visa i en årrekke. Mannen hadde forbindelser til den iranske etterretningstjenesten, og brukte falske telekskopier for å utstede visaene.
- Vi avslørte også at en tolk ved den iranske ambassaden i hemmelighet var erklært uønsket i Norge etter at han hadde forsøkt å infiltrere Skolenes landsforbund da de skulle ha besøk av sentrale iranske opposisjonelle. Han hadde i flere tilfeller opptrådt med falsk navn i Norge.

1998 i et dokumentarprogram på femårsdagen etter attentatet(70 min) og i ti nyhetssaker.

- Et nøkkelvitne forteller om mannen hun så i Nygaards hage på attentatdagen. Hun ble så redd at hun umiddelbart forlot Oslo. Først fem uker etter attentatet meldte hun seg for politiet.
- To nabovitner forteller om et mystisk pizzabud uten pizza og en teppeselger uten teppe som ringte på noen dager før Nygaard ble skutt. De hevdet begge at de ikke syns politiet tok dem på alvor.
- Overvåkingsbilder fra den britiske etterretningstjenesten viser at Ali var innom Irans ambassade i London da han i 1994 var på vei fra Karachi til Oslo for å bli avhørt rettslig. Han fulgte ikke reiseplanen han hadde oppgitt til politiet fordi han angivelig mistet forbindelsen videre fra London.
- Jan Simonsen mener Kirsti Kolle Grøndahl er uegnet som Stortingspresident fordi hun har stilt spørsmål ved hans mulige sammenblanding av private interesser i saken. Dette skjer på bakgrunn av våre opplysninger om at Simonsen hadde oppsøkt Oslos politimester slik at Ali kunne få tilbake de beslaglagte våpnene.

I dokumentaren kunne vi også legge fram helt nytt bildemateriale. For oss som jobber med TV er det viktigere enn skriftlig dokumentasjon. Vi fikk omsider ut politiets åstedsmappe, og kunne vise de sterke bildene av Nygaards blodige klær, kulen som politiet fant i grusen, det punkterte dekket osv.

2000 Boka "Attentatet"

Den første boka jeg skrev om denne saken inneholdt en rekke nyheter. Det dreide seg blant annet om Ali og hans nære venn på Stortinget, Jan Simonsen:

- Ali kjøpte ikke enveisbilletten direkte til Teheran. Han prøvde å skjule sine spor ved først å kjøpe en enveisbillett til Frankfurt, og deretter en ny billett videre til Teheran. Der ble han avvist og sendt tilbake til Norge. Her kjøpte han en ny enveisbillett til Pakistan der politiet først fant ham tre måneder etter ugjerningen i Dagaliveien.
- Han reiste kun med håndbagasje, og skulle angivelig besøke sin syke mor i Pakistan. På veien ønsket han å legge inn en stopp i Iran for å besøke hellige steder.
- Han hadde ikke bare en Dan Wesson, men åtte andre skytevåpen. I beslaget var en avsaget hagle og en halvautomatisk pistol. Han hadde kjøpt et ekstra løp til sin Dan Wesson i juni 1993. Dette solgte han angivelig til en kjøper som aldri har meldt seg.
- Jan Simonsen kjøpte en leilighet av Alis familie våren 1994 som han i mange år leide ut gratis til sønnene i familien
- Stortingspolitikeren kjøpte også en skuddsikker vest til sin venn.
- Jan Simonsen rådet vennen til kun å forklare seg rettslig, og var aktiv i korridoren på tinghuset under de to rettslige forhørene i januar 1994.
- Vi kunne også avsløre at Ali på ny ble arrestert i mars 1998. Meningen var å holde ham i arresten natta over og forhøre ham søndag morgen. Men mens etterforskerne forberedte avhøret ble han plutselig løslatt uten at politiledelsen konfererte med etterforskningsteamet.

I boka er det også en rekke andre nyheter om politiets arbeid og om iransk spionasjeaktivitet:

- Da Nygaard kom til forleggerforeningens julebord to måneder etter skuddene i Dagaliveien, ble det ringt inn en bombetrussel. Alle ble evakuert unntatt Nygaard og hans vakter. De satt på foreningsformannens kontor da bombehendene kom.
- Samme natt ble det også ringt inn en bombetrussel til Sunnaas. Da ble kun Nygaard evakuert
- Da Nygaard flyttet ut fra Sunnaas fikk han omfattende sikkerhetstiltak og måtte ha vakter hele døgnet. Men den norske staten hadde ingen pansret bil, og måtte låne en BMW som Carl Bildt hadde brukt. Bilen ble angrepet to ganger i garasjen på Frogner der Nygaard fikk en dekkleilighet.
- Førstesekretær Muhammed Nikkhah kom til Norge kort tid etter at ”Sataniske vers” ble gitt ut i 1989. Han prøvde flere ganger å skaffe våpen på det illegale markedet i Oslo. Jeg hadde tidligere avslørt at han forlot Norge kort tid før Nygaard ble skutt, nå kunne jeg avsløre at han brått og uventet flyttet ut av leiligheten og inn i ambassaden de siste to ukene før han dro.
- En av de som ble dømt for å ha drept fire kurdere på oppdrag fra den iranske stat på Restaurant Mykonos i Berlin i 1992, hadde et norsk telefonnummer i telefonlista si. Det gikk til en libanesiser i Oslo som var mistenkt for å ha befatning med Nygaard-saken. Han kom til Norge med Kielferga to dager før Nygaard ble skutt, og var svært lik tegningen av en mulig gjerningsperson. Da politiet fikk kjennskap til telefonnummeret var libanesiseren utvist fra Norge, og de gjorde knapt noe mer med saken.

2001 Rikets tilstand

Hver gang jeg har publisert noe om Nygaard-saken har det dukket opp nye ubesvarte spørsmål. På grunn av sakens store overbygning har jeg derfor fortsatt å jobbe, og fortsatt å publisere. I 2001 laget jeg et TV-program om Jan Simonsens rolle i saken som ble sendt i Rikets tilstand på TV 2. Der kom det fram følgende nyheter:

- Jan Simonsen tok i 1998 kontakt med politimester Ingelin Killengreen og fortalte at han ikke lenger hadde tillit til Oslo politidistrikt. Han uttrykte mistillit til tre navngitte polititjenestemenn som var aktive etterforskere i Nygaard-saken.
- Stortingspolitikeren hadde finansiert flere av våpnene til Ali, og han hadde deltatt på skytetrening sammen med sin nære venn. De skjøt blant annet med ekspanderende ammunisjon mot trestammer og vedstabler i nærheten av skytebanen i Maridalen etter banens stengetid. De hadde også drevet med skytetrening i kjelleren på Stortinget der det en tid var en skytebane for luftpistol.
- Simonsen hadde gang på gang fortalt at hans pakistanske venn var en godt integrert nordmann og en moderat muslim. I TV2-programmet fortalte to kilder at Ali flere ganger hadde gitt uttrykk for det motsatte, en sterk og tydelig støtte til fatwaen.
- Etter arrestasjonen i 1998 tok Per Danielsen over som advokat for Ali. Han var også advokat for sin nære venn Jan Simonsen, og presset hardt på for å få ut alle dokumenter i saken. Han fikk til slutt ut alt, noe som medførte store problemer for noen av de som hadde vitnet i saken.

Etter at vi publiserte dette programmet ble det relativt mye støy. Etter hvert kunne vi derfor også presentere flere nyheter. Den som vakte mest oppmerksomhet handlet om at Ali også hadde hatt med seg våpen inn på Stortinget da han var på besøk hos Jan Simonsen. Vi kunne også avsløre at det var funnet prosjektiler i skrivebordsskuffen til Simonsen, og at disse var levert inn til politiet for analyse.

2008 Blodsporene fra Dagaliveien (dokumentar 70 minutter)

Da jeg sluttet som sjef for Dokument 2 i 2007, fant jeg ut at jeg ville gjøre et siste forsøk på å komme til bunns i Nygaard-saken. Det var fortsatt mange ubesvarte spørsmål, og det var dessverre ingen andre journalister som brydde seg. Jeg skjønte at jeg ikke kunne forvente å få mulighet til å lage nok en dokumentar om attentatet på TV 2. Jeg var også usikker på om TV-formatet var best egnet til å lage nye fortellinger. Jeg søkte derfor om penger fra Fritt Ord for å drive research, uten å binde det opp til publisering. Jeg søkte om et svært stort beløp i håp om å kunne etablere en liten gruppe som kunne jobbe sammen med saken. Jeg fikk ikke så mye som jeg søkte om, men nok til at jeg kunne ta permisjon en periode for å drive intens research. Resultatet ble i første omgang TV-dokumentaren ”Blodsporene fra Dagaliveien” som vi sendte på TV 2 femten år etter attentatet i Dagaliveien. Dokumentaren som i hovedsak var en historisk gjennomgang av saken og dens mange forgreininger inneholdt også en del sentrale nyheter. De mest oppsiktsvekkende knyttet seg til pågripelsen og løslatelsen i saken i 1998:

- I et håndskrevet brev til TV 2 ble det påstått at det var kriminalsjef Roger Andresen personlig som hadde løslatt Ali da han ble pågrepet i 1998.
- Pågripelsen var svært nøye planlagt. William Nygaard ble personlig varslet av politimester Ingelin Killengreen om at det kom til å skje noe i saken.
- En av de sentrale etterforskerne i saken, Magne Eilertsen fortalte i programmet at etterforskningsteamet var svært overrasket og forbitret over løslatelsen, og at de aldri hadde fått noen forklaring på det som skjedde.
- Vi kunne også fortelle at saken formelt sett fikk status som henlagt i 2007 uten at dette ble formidlet til offeret eller offentligheten.
- Vi presenterte et spor knyttet til en iraner svært detaljert. Politiet hadde også fått tips om iraneren, men hadde raskt sjekket ham ut av saken fordi han hadde perfekt alibi. Ifølge politiet satt han på et fly til Oslo da Nygaard ble skutt. Det politiet ikke visste

var at han til tross for sin flyktningstatus jobbet tett med den iranske ambassaden. I flere av attentatene Iran stod bak i Europa ble ambassadene brukt til å utstede pass som kunne forvirre etterforskerne

- Vi fikk tak i et portrett av iraneren og presenterte han sammen med fem andre portretter for nøkkelviten i saken. Hun pekte ham ut og mente han var skremmende like mannen hun så i Nygaards hage 11. oktober 1993.

2010 Boka "Hvem skjøt William Nygaard?"

Dokumentaren førte i første omgang ikke til noe som helst. Både William Nygard og jeg var skuffet, og vi ble enig om å kontakte Riksadvokaten for å høre hvordan påtalemyndigheten vurderte saken. Deretter ble det etter hvert bevegelse, og i 2009 ble saken gjenopptatt. For meg var det en glede, og et dilemma. Jeg visste at jeg satt på en del opplysninger som kunne ha betydning for saken, men jeg ville ikke utlevere upublisert materiale. Resultatet ble at jeg begynte å skrive på en ny bok som vi planla å publisere idet det evt. ble tatt ut siktelse i saken. Men etterforskningen trakk ut, og i samråd med forlaget ble vi enig om å publisere høsten 2010 uavhengig av hva som skjedde med etterforskningen. Boka inneholdt følgende nyheter

- Saken var gjenopptatt og flyttet fra Oslo politidistrikt til Kripas. Grunnen var at statsadvokaten fant betydelige mangler ved etterforskningen da han gikk gjennom saken.
- Dokumentene som kunne forklare hva som var årsaken til løslatelsen i 1998 var forsvunnet. De lå ikke i saksmappene som ble oversendt statsadvokaten, og dukket først opp flere måneder seinere.
- Overvåkingsbildene som viser at Ali var innom Irans ambassade i London da han var på vei fra Pakistan til Norge for å bli rettslig avhørt er også borte.
- Vi kunne også bringe opplysninger om at Alis nære familie ifølge politiforklaringen ikke kjente til hans spontane Iran-reise da han dro.
- Vi brakte opplysninger om hva han ble siktet for i Karachi.
- Vi kunne fortelle at han dro til Iran mens han oppholdt seg i Pakistan, opplysninger som var ukjente for politiet.
- Vi brakte nye opplysninger om Jan Simonsen aktive rolle i saken. Det dreide seg blant annet om en skriftlig tilleggserklæring som han sendte til politiet, det dreide seg om samtaler med ledere i skyteklubben som ble tatt opp på tape i Stortinget i forbindelse med det arbeidet Simonsen gjorde for å bistå Ali slik at han fikk tilbake sine våpen. Det dreide seg også om brev i den saken som hadde Fremskrittspartiets printerlogo.
- I boka går jeg detaljert gjennom de etterforskningstaktiske vurderingene som ble gjort i forbindelse med pågripelsen i Karachi i 1994. Ut fra de fakta jeg legger fram konkluderer jeg med at det ble begått både taktiske og juridiske tabber den gang, særlig fordi det ikke ble drevet paralleletterforskning i Norge da etterforskningslederen var i Pakistan.
- I boka analyserer jeg etterforskningen i lys av at jeg mener den er en terrorsak og et angrep på sentrale norske verdier. Jeg har derfor sett nøye på organiseringen av etterforskningsarbeidet, og forholdet mellom Oslo Politidistrikt og Overvåkingspolitiet. Jeg konkluderer med at det var en tabbe at saken ikke ble definert som en terrorsak, slik at POT kunne trekkes inn med de metoder som kun de hadde hjemmel for å bruke på det tidspunktet.
- I boka forteller jeg at jeg har åtte politikilder som alle sier at saken i realiteten er å betrakte som løst. Mange av dem er forundret over at det ikke skjer noe mer, selv om

de også vedgår at saken er juridisk komplisert på grunn av feil som ble begått i en tidlig etterforskningsfase.

- I boka presenterer jeg en rekke nye opplysninger om to mistenkte i saken, en libanese som politiet brukte en del ressurser på å etterforske, og en iraner som var kjent for å være dyktig med kniv. Jeg presenterer iraner-sporet i lys av at Dan Wesson-revolveren kun var et reserve-våpen, og at planen var å ta livet av Nygaard med kniv. Det er kniv som ble brukt i attentatene på oversetterne i Japan og Italia, og i noen av drapene på iranske opposisjonelle i Europa.
- Boka inneholder også en del nyheter når det gjelder de kulturpolitiske og utenrikspolitiske sidene ved saken. Det dreier seg blant annet om det som skjedde før Rushdie omsider fikk møte to norske statsråder sommeren 1992. Det gjelder også referater fra møter mellom Rushdiekomiteen og Utenriksdepartementet der referenten skriver inn parenteser og karakteriserer møtedeltakernes anklager mot Iran som ubegrunnede. Det gjelder også nye klipp fra iranske aviser i 1993 som jeg fikk tak i, der det står at de nå har lyktes i å ”utrydde den norske utgiveren av Rushdies bøker”

2012 Dokumentaren ”Dødsdommen”, NRK Brennpunkt

Da jeg begynte som prosjektleder i NRK Brennpunkt i mars 2012 var det et forhold jeg var helt sikker på: Jeg skulle ikke lage noen dokumentar om Nygaard-saken for NRK. Men i løpet av våren hadde jeg en del kontakt med BBC. Jeg bisto dem med bilder og research i forbindelse med en dokumentar de skulle lage basert på manuset til Salman Rushdies selvbiografi ”Joseph Anton”. Samtidig visste jeg at det var iverksatt etterforskning av Oslopolitiet i regi av spesialenheten. Etter et par diskusjoner i redaksjonen ble vi enig i at jeg skulle forsøke å få en eksklusiv førsterett til Rushdies manus, slik at vi kunne presentere en dokumentar den dagen boka hans ble sluppet i 20 ulike land. Jeg intervjuet Rushdie i New York i juni og jobbet på spreng sammen med kollega Cecilie Ellingsen for å få ut flere nyheter. Foruten intervjuet med Rushdie der han kritiserte norske myndigheter for å gjøre alt for lite for å løse saken, kunne vi presentere følgende nyheter:

- Oslos visepolitimester Roger Andresen ble etterforsket av Spesialenheten for politisaker i perioden fra midten av juli 2011 til desember 2011. Han var mistenkt for grov uforstand i tjenesten i forbindelse med løslatelsen av Ali. Det innebar at han var under etterforskning da terroren rammet vårt land på ny 22.juli 2011 og Andresen var en av flere politisjefer som frontet den alvorlige terrorsaken.
- Da spesialenheten gikk inn i våpensaken, oppdaget de at alle dokumenter i saken var forsvunnet fra arkivet ved Oslo politidistrikt.
- Statsadvokat Lasse Qvigstad fortalte at Oslo politidistrikt gang på gang maste om å henlegge saken.
- Både statsadvokat Lasse Qvigstad og fungerende Kripos-sjef Ketil Haukaas kom med knallhard kritikk mot Oslo politidistrikt. De sa rett ut at det var en rekke etterforskningsskritt som burde ha vært gjennomført, men som av ulike årsaker ikke var fullført.
- For første gang fortalte mannen som skrev den hemmeligstemplede Kripos-rapporten i 1996 om hvilke anbefalinger de kom med når det gjaldt videre etterforskningsskritt.
- Etter samtaler med en rekke politikilder kunne vi slå fast at Oslo politidistrikt ikke gjorde noe aktivt i forhold til de rådene om videre etterforskning som Kripos foreslo.
- Kripos bekreftet også at bildebevisene fra Alis besøk hos den iranske ambassaden i London i 1994 var forsvunnet.

- Ansvarlig jurist i saken i 1998, Sven T Røer fortalte i et intervju at han ikke ble konsultert før løslatelsen av Ali, og at han aldri hadde opplevd maken i løpet av alle sine år som påtalejurist. Han sa også at pågripelsen var særdeles nøye planlagt.

6 d) Organiseringen av arbeidet

Arbeidet strekker seg over 18 år. Det har vært ulike organisasjonsmodeller i ulike faser av arbeidet. Tidvis har jeg jobbet sammen med andre, men mesteparten av tiden har jeg jobbet helt aleine. Jeg har brukt de fleste journalistiske metoder. Jeg har samlet alt som er skrevet om saken i norske medier, og har i tillegg lest gjennom mye av det som står i utenlandske medier. Jeg har sett gjennom alt videomateriale om Rushdie og Nygaard-saken fra TV 2 og NRK. Jeg har lest en rekke bøker, artikler og foredrag, og jeg har sett de fleste internasjonale dokumentarfilmer som er laget om Rushdiesaken og iransk terror. Jeg har hatt tilgang til Aschehougs arkiv. Jeg har videre gått gjennom en rekke dokumenter og artikler om Irans angrep på opposisjonelle i Europa, og har blant annet brukt en del tid på å lese de tyske dokumentene om massakren av fire opposisjonelle kurdere i Berlin i 1992.

Jeg søkte tidlig om innsyn i Utenriksdepartements arkiv, men fikk avslag på alt som handlet om Rushdiesaken. Jeg synes det var litt underlig. Jeg klaget og purret. Til slutt ble dokumentene nedgradert, flere av dem var ikke mer sensitive enn at de formidlet artikler om det som hadde hendt i Dagaliveien til de norske ambassadene.

Jeg søkte også om innsyn i politiets dokumenter, men fikk avslag på alt. Jeg fikk ikke tilgang til åstedsmapper, jeg fikk ikke logger, jeg fikk rett og slett ingenting. Jeg forstod derfor at jeg måtte satse på muntlige kilder, i politiet, i POT, i det kriminelle miljøet, i det iranske miljøet og i forlagsbransjen.

Et sentralt vendepunkt i saken var min reise til Iran i 1997. På det tidspunktet var det så godt som ingen vestlige journalister som fikk visum til Iran. Men jeg søkte likevel, kombinert med en forespørsel om et intervju på høyest mulig nivå i Iran om Nygaard- og Rushdiesaken. En dag fikk jeg uventet en beskjed om at visumet var innvilget, og noen uker seinere satt jeg og fotograf Frank Melhus på flyet til Teheran. Det var en skjellsettende opplevelse å komme til et land som var så fremmedartet. Det var spesielt å gjøre et intervju med generaldirektøren i det iranske utenriksdepartementet som gjentok dødsdommen, og som sa at det ville være en stor fordel dersom Salman Rushdie ble tatt av dage. Da jeg hadde gjort det intervjuet forstod jeg at jeg hadde en sak, hvis jeg bare kom meg ut av landet med tapen. Det gikk, med et nødscrik, og deretter ble arbeidet intensivert.

Bildene fra Iran ga et helt spesielt løft til dokumentaren, og jeg var svært spent på hvordan William Nygaard ville reagere. Den iranske toppbyråkraten fortalte på tape at dødsdommen fremdeles sto ved lag for Nygaard og for oversetterne, selv om hovedmålet var Salman Rushdie. Jeg tok med meg et lite utdrag av intervjuet og gikk bort til Aschehougs forlag. Jeg viste kun et par minutter, og spurte om forlagssjefen kunne tenke seg å stille til intervju. Jeg ble sendt på gangen mens han rådførte seg med en nær kollega. Etter noen minutter fikk jeg ja. Vi avtalte tid noen dager seinere, der jeg spilte av hele intervjuet med Rahimpour mens Nygaard så på. TV-messig er det helt sentralt å få til slike møter.

Fjernsynsdokumentaren er helt avhengig av at kildene vil fortelle. Anonyme kilder er så godt som ubrukelige på TV. Derfor blir vårt fokus som gravejournalister noe annerledes enn det er

for de som skriver. Jeg slet veldig med å få kilder fra Oslopolitiet til å stille opp i min første dokumentar. Jeg ble lovet svar fra kriminalsjef Roger Andresen, men han utsatte og utsatte, og besvarte ikke mine telefoner. Jeg hadde også store problemer med å få tidligere politimester Willy Haugli i tale. Jeg hadde med betydelig interesse lest det Haugli skrev om Jan Simonsens rolle i Nygaardsaken i sin bok. Jeg hadde et sterkt ønske om å få til et intervju med Simonsen, men han ville ikke. Han tok ett forbehold; dersom Haugli gjentok noe av det han skrev i boka, ville han ta til motmæle. Jeg maste og maste på Haugli. Til slutt sa han at han kunne lese fra boka, noe jeg betraktet som en TV-messig katastrofe. Men jeg gjorde et opptak. Deretter dro jeg rett til Oslo for å få Simonsens tilsvarende. Det skulle vise seg å bli svært sentralt for mitt videre arbeid med saken. I intervjuet sammenliknet den erfarne stortingspolitikeren Alis spontane Iran-reise med en spontan bilvask. Som politiker gikk han usedvanlig langt i å forsvare en privat venn.

Etter dokumentaren fikk jeg usedvanlig mange positive reaksjoner. Jeg synes jeg hadde brakt mye nytt, men følte likevel at jeg bare hadde berørt en liten flik av saken. Jeg hadde fått et godt kildeforhold til enkelte i det iranske miljøet, og til enkelte tjenestemenn i Oslopolitiet. Jeg fortsatt derfor å jobbe litt med saken i ny og ne, og laget en utvidet versjon av dokumentaren til femårsdagen for attentatet i oktober 1998. På det tidspunktet ante jeg ingenting om at min første dokumentar også hadde medført at et nytt vitne hadde meldt seg med helt sentrale opplysninger.

Det mest sentrale i dokumentaren som ble sendt på femårsdagen i 1998 var at jeg greide å spore opp nøkkelvitnet, kvinnen som så attentatmannen i Nygaards hage. Denne gangen samarbeidet jeg også med andre kolleger i TV 2 om å intervju andre vitner som hadde gjort interessante observasjoner i dagene før og etter attentatet.

I årene etterpå fortsatt jeg å lese alt jeg kom over om iransk statsterrorisme. Jeg fortsatte også å holde kontakt med muntlige kilder i saken. Etter hvert fikk jeg mye informasjon, men mye av det var fra anonyme kilder. Jeg var i tvil om hva jeg skulle gjøre med saken. Jeg hadde tidligere skrevet en bok om norske spionasje på finsk jord, og vurderte om jeg skulle tørre å hive meg over bokformatet en gang til. Etter et møte med forlaget ble det til at jeg skrev, og intensiverte researchen til det som ble boka "Attentatet".

Når man jobber med bok er deadline ofte litt flytende. Men på ett tidspunkt må man sette strek. Da vi bestemte oss for å gå i trykken hadde jeg nøstet opp mye nytt, men at jeg fortsatt ikke var i mål når det gjaldt pågripelse og løslatelse i 1998. Mitt håp var at publisering skulle føre til fornyet interesse, og at noen andre journalister kanskje ville grave litt. Men det skjedde ikke.

Jeg hadde fått mange nye og gode kilder i saken, så det ble til at jeg fortsatte researchen. Noe av det jeg fortsatt ikke forstod, var Jan Simonsens rolle i saken. Jeg gjorde derfor en del research i de miljøene hvor han vanket, og kom over mye interessant i forbindelse med hans nære forbindelser til de som drev utestedet Enka i Oslo. Resultatet ble to programmer på TV 2, ett om Enka, og ett om Nygaard-saken.

Programmene første til usedvanlig mye støy. Jan Simonsen valgte å saksøke Gerhard Helskog, og daglig leder av Enka valgte å saksøke TV 2. Saksøkerne tapte. Vi fikk nye kilder og nye opplysninger, og vi fikk mulighet til å stevne Ali som vitne. Men han møtte ikke, og vitnet heller ikke på telefon. Simonsens forsvarer Per Danielsen hevdet at han ikke visste hvor vitnet befant seg.

I årene etter hadde jeg jevnlig kontakt med flere av aktørene. Innimellom møtte jeg William Nygaard og andre som var opptatt av ytringsfriheten. Under karikaturstriden i 1996 kom alt det prinsipielle opp igjen. Jeg syns Norges håndtering av saken var pinlig og lite prinsipiell. Jeg var redaksjonssjef i Dokument 2 på denne tiden, og tok initiativet til at vi laget dokumentaren ”Truet til taushet”, til tross for motstand både fra ledelsen over meg og fra de som jeg ba om å lage dokumentaren.

Etter hvert ble det ideologiske aspektet mer tydelig, journalistens ansvar for å forsvare trykke- og ytringsfriheten. Jeg syns det var pinlig å registrere hvor dårlig vi var til å forsvare denne friheten når den var truet. Jeg følte et ansvar, ettersom jeg fortsatt satt med mye viten om Nygaard-saken som ikke var publisert. Da jeg sluttet som sjef i Dokument 2 i 2007 fant jeg ut at jeg ville forsøke en gang til. Jeg søkte om en betydelig pengesum fra Fritt Ord, og hadde et ønske om å etablere en gruppe som kunne granske hele saken. Jeg fikk ikke det jeg søkte om, men nok til at jeg kunne drive research noen måneder. Seinere kom jeg fram til at researchen kunne brukes til å lage et nytt TV-program; ”Blodsporene fra Dagaliveien” som ble sendt på TV 2 i oktober 2008.

Dette TV-programmet førte seinere til at etterforskningen av Nygaard-saken ble gjenopptatt. Det var en glede og et dilemma. Jeg visste at jeg satt på opplysninger som kunne få betydning for etterforskningen, men jeg aktet ikke å utlevere upublisert materiale. Jeg var på møter med Kripos og bisto med kildemateriale fra åpne utenlandske kilder. Jeg fant ut at jeg måtte skrive en ny bok, i håp om at jeg kunne publisere noe som kunne få betydning for politietterforskningen. Men det var viktig at bokprosjektet ikke ble kjent. Prosjektet fikk derfor et kodenavn, og det var kun et fåtall i ledelsen hos Tiden og Gyldendal som kjente til det.

I over ett år satt jeg på nyheten om at saken var gjenopptatt. Kildene i Kripos sa at de regnet med at det ble en pågripelse. Vi ville gjerne publisere rett etter pågripelsen. Hvis det ble en siktelse ville noen av våre vanskelige presseetiske og juridiske problemer bli enklere. Men nok en gang trakk det ut. Det var påfallende tafatt, og vi bestemte oss for å publisere. I september 2010 kom boka ut. Anmeldelsene var strålende. Aftenpostens kulturredaktør beskrev den som en av de mest intense og urovekkende sakprosa-bøker han hadde lest. Saken ble nok en gang omtalt på leder- og kommentarplass, men ingen andre journalister gjorde noe.

Selv om det gikk seint, var det bevegelse i saken. Oslo politidistrikt hadde fått strykkarakter, etterforskningen var flyttet til Kripos. Fortsatt var det et mysterium hvorfor saken hadde endt slik den endte ved Oslo politidistrikt, men en nøye planlagt pågripelse og en uforståelig løslatelse. Jeg visste at Spesialenheten for politisaker gransket Oslos visepolitimester Roger Andresen, og at han var mistenkt for grov uforstand i tjenesten. Jeg hadde flere ganger ringt for å få vite hvorfor han løslot, jeg kom aldri gjennom på telefonen. Da jeg omsider kom gjennom sa han at han ikke husket.

I over ett år satt jeg på nyheten om granskingen. Jeg var klar over at den var i gang da terroren rammet vårt land 22.juli. Jeg visste bare ikke når og hvordan jeg skulle fortelle det. Jeg var frilanser med sluttpakke fra TV 2, og planla lansering i et skriftlig medium. Men så ble jeg ansatt i NRK-Brennpunkt. Jeg bisto BBC i møter med William Nygaard og andre kilder fordi de skulle lage en dokumentar basert på Salman Rushdies selvbiografi. Jeg fant ut at jeg ikke var i stand til å la være; jeg måtte sikre med førsteretten til Rushdies beretning. I samarbeid med Brennpunkt-kollega Cecilie Ellingsen gikk jeg i gang med et hasardiøst prosjekt, vi fikk

tak i manus, jeg dro til New York for å intervju Rushdie, og intensiverte arbeidet med alle politikildene. På rekordtid greide vi å få sammen Brennpunkt-programmet "Dødsdommen" og sen serie artikler på nett samt noen reportasjer i Dagsrevyen. Opprinnelig hadde vi planlagt at både memoarene og politisakene skulle forenes i en og samme dokumentar. Det gikk ikke, vi delte det i to, jobbet intenst og kunne presentere en rekke nye saker om det blodige angrepet på det frie ord.

6 f: Kildeforhold

Muntlig kildepleie har vært en helt sentral del av mitt arbeid med denne saken. Jeg har over tid fått et svært spesielt kildeforholdt til William Nygaard. Første gang jeg møtte ham avviste han helt å delta i noe TV-program. Han sa at han ikke akttet å innta noen offerrolle hvor han skulle fortelle hvordan det var å bli skutt på underholdningsprogrammer på TV. Men han åpnet for at jeg kunne komme tilbake dersom jeg fant noe substansielt nytt. Det gjorde jeg først et par år seinere etter at jeg hadde vært i Iran. Siden den gang har det utviklet seg gradvis. De første ti årene var det slik at jeg følte at jeg plaget ham hver gang jeg tok kontakt. Det gikk alltid litt tid før han omstilte seg fra den forleggeren han helst ville være til å bli det han også var, et offer for en elendig politietterforskning og en ytringsfrihetsforkjemper som var glemte av de som burde se det som sin plikt å sørge for at hans sak aldri ble glemt.

Etter noen år kom vendepunktet; Nygaard valgte å kontakte meg i stedet for politiet når han fikk tips om sin egen sak. Det var en enorm tillitserklæring. Noen av tipsene førte meg lagt av sted, jeg tror fortsatt ett av dem kan representere en løsning av saken.

Jeg har ellers møtt usedvanlig stor motstand hos ledelsen ved Oslo politidistrikt i denne saken. Da jeg laget den første dokumentaren om saken i 1997 hadde jeg opprinnelig en avtale om at jeg skulle få innsyn i en angivelig rapport som skulle skrives. I tiden før publisering rettet jeg gjentatte forespørsler til kriminalsjef Roger Andresen. De ble ikke besvart, og jeg bestemte til slutt at jeg måtte lage dokumentaren uten medvirkning fra Oslopolitiet. Jeg ble derfor svært overrasket da jeg åpnet Aftenposten den dagen vår politikritiske dokumentar skulle gå på lufta. I et stort oppslag stod det at Nygaard-saken nå var gjenopptatt i full bredde. Hva slags spor de gikk etter kunne ikke Roger Andresen si noe som helst om. Det jeg vet i dag er at det ikke fins spor av noen aktive etterforskningsskritt i dokumentene fra 1997.

Da jeg laget en ny dokumentar 11 år seinere, oppstod mange av de samme problemene. Ingen i ledelsen ved Oslo politidistrikt ville uttale seg. De ville ikke ha møter for å bli orientert om innholdet i vår dokumentar, og de ville ikke diskutere verken tilsvares eller sikkerhetsaspekter. Jeg måtte vente i nesten to måneder og purre gjentatte ganger for å få tillatelse til å avfotografere de åstedsmappene som jeg hadde scannet tidligere. Da informasjonssjefen i TV 2 tok over kontakten med Oslo politidistrikt i forhold til noen av de sikkerhetsmessige aspektene ved saken kom det en e-post fra informasjonssjefen på Grønlandsleiret som advarte TV 2 mot å sende programmer som kunne sette noens liv i fare.

Det har vært usedvanlig mange kildesensitive problemstillinger i denne saken. Jeg tror at min standhaftighet og min prinsipielle tilnærming til saken gjennom en rekke år har ført til at jeg over tid har fått nye kilder. Jeg fikk også til slutt et spesielt kildeforholdt til tidligere politimester i Oslo Willy Haugli. De første årene var han opptatt av saken, men ikke villig til å si noe. Men mot slutten ble han mer og mer opprørt over at han ikke hadde fått gjort mer med saken. Han skrev blant annet et personlig brev til politimester Anstein Gjengedal med en oppfordring til å gjenoppta saken. I 2008 ga han et av sine siste intervju. Da sa han at han var

veldig glad for at jeg pirket borti denne saken, og at den hadde plaget ham i alle år. Han sa at han slet med en ubehagelig følelse av at noen utenforstående styrte det hele og ikke ønsket at saken skulle bli oppklart.

Jeg har også et spesielt kildeforhold til Kjell Vidar Lauritsen. Han meldte seg for politiet med nye opplysninger etter at han så den dokumentaren jeg laget i 1997. Hans forklaringer om Alis religiøse tro, hans skyteinteresse og en rekke andre forhold var medvirkende til at saken ble gjenopptatt i 1998. Men som vitne ble Lauritsen sveket av politiet. Etter den forunderlige løslatelsen i mars 98 ble alt han hadde sagt i fortrolige vitneavhør ved en tabbe utlevert til Per Danielsen, som på det tidspunkt hadde tatt over som advokat for den mistenkte.

Det tok svært lang tid å finne ut hva som hadde hendt forut og etter pågripelsen i 1998. Jeg brukte mye arbeidstid på å spore opp Lauritsen. Han var i utgangspunktet ikke interessert i å fortelle om sin befatning med saken. Men etter en tid fikk jeg vite mer av ulike kilder. Til slutt lot han seg presse til å stille opp til et TV-intervju.

Etter den tid har vi stadig møtt hverandre for å snakke om denne saken. Som ytringsfrihetsforkjemper har han flere ganger stilt velbegrunnede spørsmål om hva jeg egentlig bruker min journalistiske frihet til, og hva jeg akter å gjøre med den kunnskapen jeg har om Nygaard-saken.

Jeg har ellers brukt relativt mye tid på iranske kilder i håp om å finne indisier eller bevis. Det har mildt sagt vært utfordrende, og det har ikke vært mangel på spennende teorier. Men jeg har flere ganger oppdaget at noen av kildene har hatt et relativt omtrentlig forhold til sannheten, og det har i så måte vært en spesiell utfordring å kvalitetssikre alle opplysninger.

Spesielle erfaringer

Denne saken har gitt meg mange spesielle erfaringer. Jeg har mottatt drapstrusler og jeg har vært i retten. Jeg har iverksatt sikkerhetstiltak og jeg har stått overfor vanskelig valg i forhold til å bistå politiet med opplysninger.

De mest spesielle erfaringene knytter seg til min reise til Iran i 1997. Da jeg søkte om visum var det under forutsetning av at jeg fikk et intervju på høyt plan om Rushdie og Nygaard-saken. Da jeg dro var avtalen klar, men da jeg kom fram ble den stadig forskjøvet. Til slutt fikk jeg presset gjennom en intervjuavtale på avreisedagen.

Mens vi var i Iran fikk vi tildelt en tolk gjennom myndighetene. Han snakket svensk og ga uttrykk for at han gjerne ville komme tilbake til Norge. Da jeg kom hjem fant jeg ut mye interessant om tolken. Det viste seg at han var erklært uønsket i Norge etter at han gjentatte ganger hadde operert under falsk navn. Han hadde blant annet forsøkt å infiltrere Skolenes Landsforbund under falsk navn da de skulle organisere en foredragsturne for en sentral iransk eksilpolitiker. Han ble avslørt, og sendt ut av landet.

Rett før jeg dro fikk jeg også vite at en lokalt ansatt ved den norske ambassaden i Teheran hadde utstedt falske visa. Det var første gang slik visumsvindel ble kjent. Jeg visste at de ansatte ved ambassaden ikke ønsket publisitet om saken. Jeg var avhengig av deres hjelp, men ønsket samtidig å lage nyhetssaker om svindelen. Det var kildemessig litt vrient, men gikk greit.

Det har også vært spesielt å havne i retten på grunn av det arbeidet jeg har gjort med denne saken. Etter programmene i Rikets tilstand i 2001 saksøkte Jan Simonsen programleder Gerhard Helskog for utsagn han kom med i etterkant av programmene om Nygaard-saken og om utestedet Enka. Jeg var i den sammenheng i første omgang vitne i en sak som varte i hele tre uker. Simonsen tapte saken på alle punkter. Det er slitsomt å bruke uker i retten på søksmål som framstår som meningsløse, men det ga oss mulighet til å stevne enkelte vitner. Et naturlig navn på vår vitneliste var Ali, men Simonsens advokat Per Danielsen var ikke i stand til å spore ham opp, verken for å vitne i salen eller pr telefon.

Jeg har også hatt et helt spesielt forhold til politiet. De ansvarlige har veket unna. Det har ikke vært mulig å få intervjuer. Tidligere etterforskningsleder Leif A Lier har forsøkt å sverte mitt arbeid. Han har til og med skrevet brev til TV 2 for å advare mot min virksomhet.

Men andre politikilder har vært opptatt av å bidra. De har vært opptatt av sakens store overbygning, og de har gitt meg opplysninger. Etter at saken ble gjenopptatt og flyttet til Kripos havnet jeg i et dilemma. Jeg visste at jeg satt på en del opplysninger som politiet ikke hadde, og jeg visste at noe av det upubliserte muligens kunne få betydning for etterforskningen.

For meg var det en stor nyhet at saken ble gjenopptatt i 2009. Men jeg holdt på nyheten i et helt år, noe som jeg vil karakterisere som en stor utfordring både i forhold til kilder, kolleger, venner, familie og ikke minst i forhold til de som var involvert i bokutgivelsen og etterforskningen. I forlaget var det kun et fåtall som kjente til prosjektet.

Jeg visste også at det kunne være uheldig for etterforskningen dersom det ble kjent at saken var gjenopptatt. Samtidig var jeg klar over at min kunnskap og mine analyser kunne ha betydning for politiarbeidet. Jeg har delt noen av mine tanker om saken med etterforskerne, men har ellers vært svært opptatt av kildevern, og av at jeg ikke skulle gi fra meg upublisert materiale. For meg var det derfor en lettelse da vi høsten 2010 endelig kunne publisere, og jeg kunne fortelle hvorfor jeg hadde jobbet så intenst med denne saken det siste året.

Jeg vil også legge vekt på de ekstremt vanskelige etiske og juridiske vurderingene som denne saken representerer. Ali som jeg omtaler i boka og i NRK-dokumentaren er i prinsippet uskyldig inntil det motsatte er bevist. Vær varsom-plakaten maner oss til varsomhet når det gjelder omtale av kriminalsaker. Men plakaten slår samtidig fast at pressen har et særskilt ansvar for å forsvare ytrings- og trykkefriheten. Jeg har balansert de to forhold opp mot hverandre, og har gått mange runder med meg selv, med mine forlagsredaktører og med våre advokater for å finne ut hvordan vi kunne skrive dette. Så vidt meg bekjent er det ingen andre norske medier som noen gang har gått såpass langt i å publisere detaljer fra indisiekjedene mot personer som i prinsippet er sjekket ut av saken. Jeg mener det har vært viktig å presentere det omfangsrike materialet såpass detaljert slik at publikum kan få innsikt i saken og gjøre seg opp en mening om kvaliteten i politiets arbeid.

Jeg nevner ellers at saken har medført et visst ubehag, og at vi har tatt en del forholdsregler i forhold til min egen sikkerhet i forbindelse med publisering. Jeg har også mottatt drapstrusler. Truslene har blant annet kommet på telefon fra en nær venn av Jan Simonsen. Han er dømt i retten for de truslene som ble framsatt rett etter boklanseringen. Han gjentok truslene etter Brennpunkt-programmet på NRK, og ironisk kom det også trusler på telefonen en natt mens jeg arbeidet med denne metoderapporten.

Jeg syns ellers det er litt spesielt å bli romankarakter. I romanen ”Døden på Stortinget” skriver Jan Simonsen en slags nøkkelroman om denne saken. I boka opptrer en relativt ufordragelig journalistkarakter i TV 2s dokumentar-redaksjon som beskyldes for å forårsake selvmord. Journalisten blir til slutt tatt av dage på bestialske vis ved å bli skåldet og druknet i et badekar.

Konsekvensene av saken

Nygaard-saken representerer noe helt annet enn en vanlig kriminalsak. Det er viktig at alle steiner snus slik at vi en gang forhåpentligvis får vite hva som har skjedd, og særlig at vi får svar på om handlingen virkelig var beordret av representanter for et regime i et annet land. Jeg mener at pressen har et særskilt ansvar for kritisk å vurdere politiets arbeid i en sak med så store dimensjoner.

Jeg er derfor glad for at mitt arbeid har fått en del konsekvenser i årenes løp. Det dreier seg særlig om at saken nå er gjenopptatt. Jeg er også glad for at flere nye vitner har meldt seg etter de dokumentarene jeg har laget, og at det nå er utlovet en belønning på en halv million kroner for tips i saken. Jeg er også glad for at både den tyske og britiske ambassaden ba om utskrift av det programmet jeg laget i 1997, og at noe av det ble brukt som grunnlag for de forhandlingene som førte til at den iranske regjeringen i 1998 slo fast at den ikke ville gjøre noe aktivt for at fatwaen skulle fullbyrdes.

Oslo 14.01.2013

Odd Isungset